

Tovább gyarapodnak a nemzetiségi közösségek

Interjú dr. Deák Imre helyettes államtitkárral

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárát, dr. Deák Imrét kerestük meg kérdéseinkkel, a pályázati időszak lezárulta után, illetve a 2016. évi költségvetés benyújtását követően.

– Deák úr közel egy éve került a nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkári posztra, hogy érzi magát? Mely területek tartoznak a hatáskörébe?

– Köszönöm a kérdést, nagyon jól érzem magam! Munkás, de hálás területen mozgok, s úgy gondolom, hogy sikerült elég jól megismernem a nemzetiségi területet. Ebben segítségemre volt és van most is a Nemzetiségi Főosztály. A Magyarországon élő nemzetiségi származású embereknek, közösségeknek *biztosítani kell* alapvető jogaik megvalósítását. Azért mondom, hogy ez hálás feladat, mert hazánkban ma e területet kedvező közmegítélés övezi, és a nemzetiségi közösségek identitása, nyelvtudása s hagyományai megőrzésében elért minden eredményünk a mindennapokban is egyből látható. A helyi nemzetiségek és közösségek életén tetten érhető, ha valamilyen jogosultságot tudunk számukra biztosítani, támogatást nyújtunk nekik. Ezek jelentősen hozzájárulnak közösségi életükhöz, nemzetiségi identitásuk megéléséhez. Azért különösen jó érzés ezen a területen dolgozni, mert itt az elmúlt években komoly eredményeket mutathattunk fel.

– Május 10-én a közmédiában tematikus nemzetiségi napot láthattunk. A nézők és hallgatók megismerhették a tizenhárom hazai nemzetiség életét, kultúráját, folklóráját, sikerült minden területet átfogni, minden nemzetiséget bemutatni.

– Én is sikeresnek ítélem a Nemzetiségi Kultúra Napját. Alapos munka volt, mi is adtunk hozzá néhány javaslatot, hogy milyen témákkal érdemes foglalkozni. Nagyon jó volt szembesülni azzal, hogy az elmúlt években, összességében mely nemzetiségek milyen támogatást tudtunk adni. Szerencsére igen szép, hosszú a lista.

Kiegészítő támogatást nyújtottunk a köznevelési intézmények átvételével kapcsolatos új kiadásokra az országos román és szerb önkormányzatnak, amely beépült az adott önkormányzat intézményi keretébe. Támogattuk és támogatjuk a Szerb Színház működését, a békéscsabai és a sátoraljaújhelyi Szlovák Iskola felújítását, a magyarországi görögök beloianniszi iskolájának a felújítását, vagy a Görög

Bajtai
László
felvétele

Kulturális Központ megépülését. Új intézmények alapítását is támogattuk, ezek közül megemlíteném a bolgár és a ruszin kutatóintézetet, a roma sportközpontot, illetve az örmény színházat. A felsorolás folytatható, hiszen napról napra érkeznek olyan kérelmek, amelyek támogatásáról, ha indokoltnak látjuk és forrásaink is lehetővé teszik, folyamatosan hozunk döntést.

– Lezárultak a Emberi Erőforrások Támogatáskezelője által kiírt, köztük a nemzetiségi pályázatok, mire lapunk megjelenik, a pályázók már az eredményeket is ismerni fogják. Melyek az ez évi tapasztalatok?

– Négyfajta nemzetiségi pályázatunk volt: az egyik a nemzetiségi civil szervezeteknek szült, működési kiadásaira. Erre a célra 110 milliós keret állt rendelkezésünkre. Kulturális programjaik megvalósítására már nemzetiségi önkormányzatok is pályázhattak. Ezekre évente 110 milliós keret szolgál. Van egy külön pályázat nemzetiségi táborokra. Ez a keret idén 90 millió forintba emelkedett. Jóval nagyobb lett, mint korábban, hiszen a tavalyi költségvetésben a szószótlók alkotta bizottság javaslatára az országgyűlés háromszorosával növelte az összeget. És van még egy kisebb, mintegy tízmilliós keret is, mely a nemzetiségi pedagógusok továbbképzését

szolgálja. A nemzetiségi szervezetek már második éve a Nemzeti Együttműködési Alap által kiírt pályázatokon is indulhatnak. Mi is igazán kíváncsian várjuk, hogy mit hoz majd ez a gyakorlatban, azaz mennyire éltek a lehetőséggel, hányan tudtak sikeresen pályázni.

– *Indokolt volt ez a nagy emelés az anyanyelvi táborok esetében?*

– Látható volt, hogy nagyon nagy az igény, tehát jó helyen sikerült emelést végrehajtani. Összesen 346 darab pályázat érkezett be a nemzetiségi táborokra és ebből 223-at – a benyújtottak kétharmadát – támogatni is tudtunk. Úgy látjuk, hogy jó helyen történt emelés, nagy szükség volt rá, kedvezők a visszajelzések is. Ezek a táborok most nyáron valósulnak meg, a tapasztalatokat majd ezután fogjuk összesíteni és elemezni.

– *A többi pályázatról mit mondhatunk?*

– Nemzetiségi civil szervezetek működésére érkezett 428 pályázatból 341 nyertes lett. A nemzetiségi kulturális tevékenységre 1390 pályázat érkezett. Itt – mint említettem már – a 2200 nemzetiségi önkormányzatnak is volt lehetősége pályázat benyújtására, ebből adódik a magas szám. E pályázatok közül 683-at ítéltünk nyertesnek. A negyedik kategóriában, a pedagógus továbbképzésre fordítható keretre benyújtott minden pályázat nyert, ugyanis a kiírás szerint csak azok pályázhattak, akiknek nincs az anyaországgal megkötött megállapodás alapján akkreditált továbbképzési programja: azaz a románok, a horvátok és a szerbek.

– *Látható-e, milyen irányba mozdult el a pályázati terület?*

– Lassú emelkedés van mindegyik területen, a táborokén pedig kiugróan magas. Ez utóbbi különösen érdekes történet. Három éve 30 millióval hirdettük meg és nem tudtuk elkölteni, nem volt rá igény. Ezt követően, tavaly nagyon megnőtt a táborszervezési kedv, hatszorosan felülmúlta a lehetőségeket. Így született meg az idei évre a nagy emelés 90 millió forintra, és mint kiderült, szükség is volt rá. Az anya-

nyelvi táborok nem kevés pénzbe kerülnek, de nagyon népszerűek, hiszen igen hasznosak a gyerekek nyelvtanulása és nyelvgyakorlása szempontjából. A szülőknek is óriási segítség, hogy a nyári szünetben táborba küldhetik a gyerekeiket. Az anyanyelv átadása, megőrzése egyértelműen az egyik legfontosabb feladat. Itt a leglátványosabb a fejlődés, viszont a többi területen is mindenütt érzékelhető egy nem ugrásszerű, de határozott, lassú növekedés.

– *Van-e már valamilyen rálátása, hogy az 50%-kal megemelkedett nemzetiségi önkormányzati támogatást mire költik az országos önkormányzatok?*

– Az országos önkormányzatoknak elszámolási kötelezettségük van arról, hogy mire költik el az éves működési támogatásukat, ez majd később következik. A működési támogatás változó mértékben, de átlagosan harminc százalékkal emelkedett az országos önkormányzatok esetében. Az intézmények működtetésére ötvennyolc százalék körüli fejlesztés jutott, tehát az sokkal inkább megemelkedett. Az is tény, hogy az intézmények korábban hat-nyolc éve nem kaptak emelést. Ilyen szempontból tehát az emelés igénye érthető és indokolt volt.

– *Aktuális téma a költségvetés, amely az eddigiektől eltérően idén korábban került benyújtásra. Mit jelentett ez, vagy mit jelent ez az államtitkárság, illetve az országos önkormányzatok számára? Ennyire előre lehet látni a számokat?*

– A nemzetiségi területen az elsődleges célunk az volt, hogy azt a példa nélküli, nagyarányú emelkedést, amit tavaly sikerült elérni, az idén is megőrizzük, és ha lesz rá mód, keressünk további bővítési lehetőséget. A szószólók bizottsága a civil szervezetek támogatásában és az intézményi keret megemelésében kért előrelépést, emelést.

– *Köszönjük a beszélgetést!*

Lapzárta után érkezett: az interjú készítése óta eltelt időben további pozitív változásokat sikerült elérnie a tárcának a nemzetiségi támogatások területén.

Mayer Éva